

Protokół

23. posiedzenia, II. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 3. listopada 1904 r.

Początek o godzinie 10. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 128.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół dwudziestego drugiego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopu p. Czartoryskiemu i Brunickiemu na dwa dni.

Izba uchwala udzielenie urlopu p. Stanisławowi Tarnowskiemu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 3. listopada 1904 roku, które przydzielono następującym Komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu Ls.: 1.918, 1.919, 1.921—1.923, 1.926, 1.927, 1.930, 1.938, 1.940, 1.947.

Komisji szkolnej Ls.: 1.924, 1.925, 1.928, 1.929, 1.931, 1.933, 1.939, 1.944, 1.948, 1.949.

Komisji prawniczej Ls.: 1.937.

Komisji drogowej Ls.: 1.920.

Komisji kolejowej Ls.: 1.941, 1.942.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacya

p. ks. Szpondera i tow. do JW. Pana Komisarza w sprawie wydzierżawiania i wykonywania robót przy regulacji rzek i w sprawie dostawy faszyn kamieni i innych materiałów do tychże robót potrzebnych.

W Galicyi stało się to już regułą, że wszelkie dostawy materiałów do robót publicznych zwłaszcza rządowych oddaje się niemal wyłącznie w przedsiębiorstwo żydom. Gdyby Rząd był osobą prywatną i przeprowadzał różne budowle tylko do swego prywatnego użytku przeznaczone pokrywając wydatki na to z własnej kieszeni, to niechby materiały brał od kogo mu się żywnie podoba i niechby wykonywanie robót oddawał, komu się jemu podoba. Gdy jednak Rząd jest funkcyonaryuszem publicznym reprezentującym wszystkich obywateli państwa, zatem winien się liczyć przy

przeprowadzaniu wszelkich publicznych budowli z wolą i interesami obywateli, bo nie Rząd, ale obywatele w formie podatków składają fundusze na te budowle pod kierownictwem Rządu zostające. Wolą zaś obywateli jest by budowle kosztem ich krwawego grosza były wykonane jak najkorzystniej i najlepiej. Tymczasem dotychczasowa praktyka przynajmniej tu w Galicyi wykazuje wręcz odmienne fakty, które żydom przedsiębiorcom dają szerokie pole do najróżnorodniejszych nadużyć.

Rząd na podstawie wygotowanych przez siebie kosztorysów rozpisuje licytację i czy dostawę materiałów czy wykonanie robót oddaje tym przedsiębiorcom, których oferta jest w stosunku do kosztorysu najtańsza, bo według mniemania Rządu ta oferta jest najkorzystniejsza, która daje najwyższy procent opustu z kosztorysu rządowego. Nie potrzeba się silić na udowadnianie, że tego rodzaju zapatrywanie jest błędne, że pociąga za sobą fatalne następstwa zwłaszcza przy robotach regulacyjnych gdzie pozornie korzystna „taniaść“ staje się po dwójną drogością i nadto naraża jeszcze częstokroć na nieobliczalne straty i niebezpieczeństwo obywateli. Jeżeli przy czem to przy oddawaniu w przedsiębiorstwo robot regulacyjnych i dostawy materiałów do tych robót winien Rząd w pierwszym rzędzie baczyć nie na „taniaść“ oferty ale na moralną wartość oferenta, któryby dawał gwarancje, że te roboty wykona w istocie dobrze dokładnie i gruntownie. Tani oferent jest po większej części spekulantem najgorszego gatunku, któremu tylko chodzi o otrzymanie roboty, ale żeby miał zamiar wykonać ją dobrze o to go głowa wcale nie boli. Jeżeli fachowy inżynier obliczy, że ta i ta robota wymaga takich i takich nakładów, to czyż niefachowy przedsiębiorca, spuszczaając z kosztorysu fachowca 10, 15, a nawet 20%, może tę robotę dobrze wykonać, gdy jeszcze przytem myśli o znacznych zarobkach. Przecież niepodobna przypuścić aby fachowiec miał się mniej znać od niefachowca

na niezbędnych kosztach do przeprowadzenia tej lub owej roboty. Wprawdzie mogą mieć miejsce nieznaczne różnice, ale nie o tak wysoki procent! Ta pozorna taniaść da się jedynie wytłumaczyć fuszerowaniem roboty, lichością i wprost niezdatnością użytego do budowli materiału i okradania robotników. Przedsiębiorca, który chce wykonać przyjętą robotę dobrze, takiej oferty dać nie może, bo chcąc wyjść na swoje i jeszcze co zarobić, musiałby się chwycić środków niemoralnych a na to mu jego sumienie nie pozwala. I to jest powód dlaczego i prawie wyłącznie przedsiębiorcami robót publicznych i dostawiania materiałów są żydzi! Jak zaś fatalnie wykonują robotę ci „tani“ przedsiębiorcy i jakiego materiału używają, to małej ale drastycznej ilustracyi dostarcza regulacya Dunajca około gmin: Biegunie, Świnarki, Dąbrowy, Marcinkowic, którą prowadzą żydzi! Robota dotąd niewykończona, materiał używany do bicia tam urąga wszelkim pojęciom, kamienie drobne i lichego gatunku, faszyny zgniłe, a jeśli wiklina z wierzchu jest lepsza to do środka kładą jałowiec i inne różne śmiecie. Skutek tej „taniej“ roboty będzie taki, że przy lada większem wezbraniu rzeki woda wszystko zniszczy i zabierze. I znów robota regulacyjna musi być prowadzoną na nowo, znów świeże koszta, ty obywatelu znów płać za winy „taniach“ żydowskich przedsiębiorców a właściwie za winy Rządu. Dozorujący inżynier mając pod sobą znaczny i rozległy teren wprost nie jest w stanie dopilnować tych „taniach“ a tak niesumiennych przedsiębiorców. Ponieważ do już istniejących robót regulacyjnych niebawem przybędzie i budowa kanałów podpisani ośmielają się zapytać J.W. Pana Komisarza rządowego:

1. Czy znany mu jest sposób wadliwego i szkodliwego oddawania w przedsiębiorstwo robót regulacyjnych i dostawy materiałów niesumieannym spekulantom żydowskim, co kraj i obywateli naraża na nieobliczone straty;

2. Czy gotów jest położyć tamę tej niemoralnej praktyce przez uwzględnianie ofert nie najtańszych, ale ofert przedsiębiorców dających moralną gwarancję dokładnego i sumiennego wykonania przyjętych na siebie robót;

3. Czy nie uważałby za stosowne a zarazem za najkorzystniejsze przy dostawie faszyń, kamieni, piasku, cementu i innych materiałów do budowy wodnych potrzebnych uwzględnić w pierwszym rzędzie gminy, obok której prowadzi się regulację rzeki lub właścicieli posiadających w znacznej mierze wspomniane materiały, a dalej przedsiębiorców chrześcijan jako dających najlepszą i najpewniejszą gwarancję w sumiennem wypełnianiu przyjętych na siebie obowiązków.

X. Szponder w. r.
interpelujący.

Skołyszewski, Potoczek, Oleśnicki, Huryk, Barabasz, Ostapczuk Korol, Bohaczewski, Effinowicz, Stojalowski. Szajer, F. Włodek, Żardecki, Szwed, Mazikiewicz.

Sekretarz p. Lubomirski czyta:

Interpelacya

p. Krempy i tow. do JWPana Komisarza rządowego w sprawie niewłaściwego przypisania podatku osobisto-dochodowego Józefowi Krywultowi.

Starostwo w Białym pociąga Józefa Krywulta, gospodarza w Komorowicach do płacenia podatku osobisto - dochodowego i na rok 1904 wymierzyło mu ten podatek w wysokości 10 K 80 h.

Jestto jeden z tych kwiatków fiskalnych, które wyrastają bujnie na biedzie powszechnej wśród ludu. A już w tym roku klęski posuchy podatek ten w żaden sposób uzasadnić się nie da. Józef Krywult jest wprawdzie zapisany za właściciela 41 morgowego gospodarstwa w Komorowicach, ale władzy podatkowej powinno być wiadome, że 5 morgów używa matka Krywulta za wymową, a 5 morgów obejmują same nieużytki moczarowate. Nadto ciąży na gospodarstwie dług

hipoteczny 4.000 koron, podatek domowy i gruntowy 100 K. W jaki sposób w tych warunkach potrafiła władza przypisać Krywultowi dochód 1.000 K, to doprawdy tajemnica fiskalna. Krywult oświadcza, że chętnieby zrobił c. k. Starostwo gospodarzem realności, aby wykazało w jaki sposób dochód taki da się wyciągnąć.

Zapytujemy JWPana Komisarza rządowego na jakiej podstawie władze podatkowe przypisały Józefowi Krywultowi podatek osobisto dochodowy 10 K 80 hal. na rok 1904 oraz czy zechce c. k. Rząd podatek ten jako niesłuszny odpisać za r. 1904 i na dalsze lata.

Lwów 20 października 1904.

p. Krempa w. r.

Stapiński, F. Włodek, Bojko, Oleśnicki, Mogilnicki, Mazikiewicz, Effinowicz, Bohaczewski, Potoczek, Szponder, Korol, Barabasz, Huryk, Ostapczuk.

Interpelacya

posła Filipa Włodka i towarz. do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego w sprawie nierozpisania wyborów gminnych w Zabłociu przy Żywcu.

Sześcioletni okres dotychczasowej Rady gminnej w Zabłociu przy Żywcu dobiegł już końca urzędowania i powinny były być rozpisane wybory do rady gminnej przed paru miesiącami, do tego czasu nie stało się to, dzięki manewrom osławionego nadkomisarza Stawskiego, który dotychczas nie zdołał znaleźć odpowiedniego czasu, aby sam osobiście kierował wyborami, od których jest specjalistą.

Taki stan rzeczy dłużej istnieć nie może albowiem wytwarza anomalie szkodliwe gminie i dlatego podpisani zapytują:

Czy Jaśnie Wielmożny Pan Komisarz rządowy jest skłonny nakazać Stawskiemu wyszukać sobie odpowiedni czas na przeprowadzenie wyborów.

Czy Jaśnie Wielmożny Pan Komisarz rządowy jest skłonny c. k. Starostwu

w Żywcu ostro nakazać, by te wybory odbyły się w najkrótszym czasie

We Lwowie, dnia 2. listopada 1904.

Interpelujący:

Filip Włodek.

Skołyszewski, Effinowicz, Korol, Ostapczuk, Szajer, Barabasz, Huryk, Szponder, Bohaczewski, Stapiński, Bojko, Krempa, Mazikiewicz, Oleśnicki.

I n t e r p e l a c y a

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Ludność powiatu horodeńskiego uważa się, że c. k. Władze skarbowe rozpoczęły obecnie z szczególną surowością wdrażać egzekucye podatkowe, gdy natomiast podania o odpisanie podatków z powodu klęski posuchy zalegają u tychże Władz niezadowolone.

Ponieważ taki sposób traktowania spraw podatkowych wywołuje u ludności usprawiedliwione niezadowolenie i żale — przeto podpisani mają zaszczyt zapytać:

1. Czy c. k. Rząd nie byłby skłonny przynajmniej w tych miejscowościach, które notorycznie nawiedzone zostały w tym roku klęską posuchy postępować z pewną wyrozumiałością w ściąganiu zaległości podatkowych?

2. Jakie są powody, zbyt powolnego załatwiania próśb o należne z mocy ustawy odpisy podatków, z powodu klęsk elementarnych w powiecie horodeńskim?

We Lwowie, dnia 2. listopada 1904.

Interpelujący:

Antoni Teodorowicz.

Mieczysław Urbański, Rayski, Jan Szepetycki, Baworowski, Schätzel, Traczewski, Paygert, Leszek Cieński, Cielecki, Sozański, Tyszkowski, Trzecieski, Garapich, Schnell, Płocki, Władysław Czaykowski.

I n t e r p e l a c y a

posła Głabińskiego i tow. do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika w sprawie zachowania się policji lwowskiej w dniu 1. listopada 1904.

W Galicyi istnieje w trzech miastach we Lwowie, Krakowie i Przemyślu jedyna w państwie instytucja c. k. policji wojskowej, która przy każdej ważniejszej sposobności, wymagającej taktu i oględności, stara się okazać, jaką policja być nie powinna. Wczoraj, przy sposobności uroczystego obchodu pamięci zmarłych bohaterów narodowych, czciła młodzież szkolna dawnym zwyczajem także pamięć Kornela Ujejskiego spiewami patryotycznymi u stóp pomnika przy ulicy Akademickiej, doznała jednak w tej zacnej i patryotycznej czynności gwałtownej przeszkody ze strony c. k. policji, która, korzystając zapewne z jakiegoś nierozważnego okrzyku lub zachowania się tego lub owego chłopaka, uznała chwilę za stosowną, aby uderzyć na zgromadzoną młodzież, sprowokować ją do wybryków, poranić i zniewarzyć niewinnych uczestników obchodu

Ze względu na to, że zachowanie się takiej policji lwowskiej powtarza się zbyt często, pomimo, że bezpieczeństwo publiczne we Lwowie pozostawia bardzo wiele do życzenia, ze względu dalej na to, że dzienniki lwowskie przynoszą wprost oburzające wiadomości o wczorajszem zajściu, na koniec w przekonaniu, że Wasza Ekscelencyja dąży do usunięcia wszelkich nadużyć i braków w wykonywaniu funkcji publicznych w naszym kraju, zapytują podpisani:

Czy Wasza Ekscelencyja ma wiadomość o wczorajszych zajściach z policją we Lwowie i czy Wasza Ekscelencyja nie byłby skłonny wydać zarządzenie, aby policja wojskowa przy sposobności obchodów uroczystych i narodowych okazywała nadal więcej taktu, rozwagi i ludzkości?

Głabiński

interpelujący.

Huza, Rotter, Małachowski, Vayhinger, Łazarski, Tomaszewski, Maryewski, Maiss, Wurst, Milewski, Rutowski, Rayski, Bednarski, Merunowicz, Lipiński.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacya

posła Stapińskiego i tow. do Jego Eksce-lencyi Namiestnika Hr. Potockiego w spra-wie wyborów w Jasielskiem.

Starostwo jasielskie dopuszcza się przy przeprowadzaniu prawyborów tak jaskra-wych nadużyć, że cały akt wyborczy już teraz uznać należy za nieprawny. Oto do-wody:

1. Przy wszystkich prawyborach asy-stują żandarmi i to albo w samym lokalu wyborczym, albo u wejścia do lokalu wy-borczego. Okoliczność ta wpływać musi w wysokim stopniu na krępowanie swobody wyborców.

2. Prawyборы powyznaczano w bardzo wielu wypadkach w takim miejscu, gdzie wolny wstęp wyborcom jest udrudniony. W Łężynach, Dębowcu, Cieklinie, Osobnicy i indziej, naznaczył starosta plebanie na lokal wyborczy, w Harkłowy naznaczono prawybowy w kancelaryi prywatnej, u dy-rektora kopalni p. Swiejkowskiego, pomimo że gmina posiada obszerną kancelaryę gmin-ną. W Brzyskach naznaczono szkołę na lokal wyborczy.

3. W Łężynach naznaczono prawyборы na plebanii na godz. 2. po południu. Wy-borcy zeszli się już o godz. 11. na ganku plebanii i czekali na głosowanie. O godz. 1. nadjechał komisarz wyborczy i urządził prawyборы z karczmarzem Zingerem, nau-czycielem miejscowym i ks. Radwańskim. Wyborców nie zawołano, choć stali tuż za oknem dlatego, że nie chcieli się cisnąć do prywatnego mieszkania ks. Radwań-skiego.

4. W Dębowcu odbyły się pierwsze prawyборы 24 października, na plebanii i 26 głosami zostali wybrani na wyborców: ks. Męski, Zawisza i Mastaj. Ponieważ dwaj ostatni mieli głosować na Drewniaka, przeto dnia 2. listopada 1904 podczas jar-marku w Jasle, na który rękodzielnicy dębowieccy wyjechać musieli, przybył sta-

rosta niespodzianie do Dębowca i urządził drugie prawyборы, przy których wybrał sobie powolnych wyborców.

5. W Czermnym 29. października urzą-dzono prawyборы na plebanii w ten sposób, że wyborców wręcz nie dopuszczono do lokalu. Czerмна posiada kancelaryę gmin-ną tuż koło plebanii. Prawyborcy wnieśli protest.

6. W Brzyskach były naznaczone pra-wyборы w domu Józefa Porębskiego. Ko-misarz wyborczy jednakże, przybywszy 31. października 1901 do Brzysk, zwołał kilku ludzi do szkoły i tam urządził prawyборы w ten sposób, że nie pozwolił głosować na kogo innego tylko na wójta i ks. Kru-pińskiego. Wyborców Piotra Nowaka, Jó-zefa Nowaka i innych, którzy oponowali przeciw temu gwałtowi, powyrzucał komi-sarz wyborczy z sali, w asystencyi żandar-ma Wyborcy wnieśli protest.

7. W Jareniówce, Czeluśnicy, Umie-szczu, skąd mamy doniesienia, komisarz wyborczy agitował za wyborem ks. Weso-lińskiego. Z tego wnosimy, że i gdziein-dziej tak się działo, a tylko wyborcy nie mieli jeszcze sposobności o tem nas zawi-a-domić.

8. W Świerzowej ruskiej komisarz wy-borczy przy pomocy żandarma nie dopuścił nikogo do głosowania, tylko karczmarza, wójta i nauczyciela.

Wobec tego postępowania starostwa jasielskiego zapytujemy Jego Eksce-lencyę Hr. Namiestnika:

1. Jak pogodzić te fakty nadużyć z zapewnieniami Eksce-lencyi Namiestnika, że nie pozwoli na tego rodzaju bezprawia?

2. Czy zechce Eksce-lencya zbadać wniesione protesty i nakazać powtórne przeprowadzenie prawyborów w tych gmi-nach, gdzie w taki sposób odbyły się pra-wyборы?

3. Czy zechce Jego Eksce-lencya Pan Namiestnik, wobec tych ponownych gwał-tów wyborczych, usunąć starostę hr. Mi-

chałowskiego od przeprowadzenia wyborów w jasielskiem i poruczyć innemu urzędnikowi dopilnowanie, aby się takie rzeczy nie działy?

Lwów, dnia 3. listopada 1904.

Jan Stapiński
interpelujący.

Szponder, Mogilnicki, Ostapezuk, Huryk, Barabasz, Mazikiewicz, Staruch, Effenowicz Krempa, Skołyśzewski, Bojko, F. Włodek, Oleśnicki, Bohaczewski.

I n t e r p e l a c y a

do Jaśnie Wielkożnego Pana Komisarza rządowego w sprawie nieudzielania remuneracyi ks. katechetom za naukę religii i za exhorty w IV. klasie szkół ludowych.

Bardzo wielka liczba ks. katechetów podnosi w prywatnych listach do podpisanego zażalenie, iż niewiadomo z jakiej przyczyny, odmawia się im remuneracyi za naukę religii i za exhorty, lub ową remunerację zmniejsza się samowolnie. Tego rodzaju postępowanie sprzeciwia się ustawie kraj. z d. 22. czerwca 1889 i z dn. 1. grudnia 1889 §. 6.

Jako znamieny w tym kierunku przykład podajemy na razie postępowanie inspektora okręgowego w Biale, który w latach 1899—1903 wcale odnośnych podań (w myśl ustawy z d. 1. grudnia 1889) ks. Jana Matogi i Wojciecha Sidzińskiego, a przypuszczalny ks. Franciszka Gracy wik. w Oświęcimiu (katechety w Brzezince) nie uwzględnił tak, że dwaj pierwsi remuneracyi nie otrzymali, a ks. Franciszek Gracy dotąd za r. 1903/4 tej remuneracyi nie wypłacono

Wobec tego zapytujemy Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego:

1 Co zamierza uczynić, aby remuneracya ks. katechetów była regularnie w myśl istniejących ustaw wypłacaną i

2. czy wie o tem, że c. k. inspektor szkolny w Biale nie uwzględnił podań ks.

katechetów w sprawie wyasygnowania im należnej remuneracyi.

Lwów, dnia 3. listopada 1904.

ks. Wilczkiewicz
interpelujący.

Wurst, Sękowski, Maryewski, Hupka, Mars, Agopsowicz, Wład. Gniewosz, Tomaszewski, Szwed, Buynowski, Tarnowski, Trzeciecki, Zardecki, Vayhinger.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu.

W gminie Olszance powiatu Złoczowskiego odbywały się wybory do rady gminnej jeszcze dnia 5 grudnia 1901.

Przeciw tym wyborom wnieśli niektórzy mieszkańcy protest, który c. k. Namiestnictwo nie uwzględniło i wybory te zatwierdziło, ale dopiero z początkiem roku 1904.

Pomimo tego, że dotychczasowy wójt otrzymał rezolucję zatwierdzającą wybory przy końcu marca 1904 i wedle przepisów powinien był do 8 dni zarządzić wybory nawet zwierzchności gminnej, tenże przy pomocy macherów wyborczych wszelkimi sposobami starał się niedopuszczyć do przeprowadzenia wyborów nowej zwierzchności gminnej, a gdy mieszkańcy udawali się kilkanaście razy do c. k. Starostwa z prośbą o przynaglenie przeprowadzenia wyborów, to nie nie pomagało tylko zawsze zbywano ich słowami: „zaczekać” — lub — „niema teraz czasu trzeba czekać”.

Tak czekała gmina do 13. sierpnia 1904 i dopiero z ciężką biedą w tym dniu wybory zostały przeprowadzone, na które przyjechał delegat starostwa nadkomisarz p. Stanisławski i pod jego nadzorem wybór przeprowadzono.

Lecz mimo tego, że wybory przeprowadzono pod nadzorem delegata Starostwa zupełnie legalnie, to dla tego, że nowa zwierzchność gminna nie została wybrana po myśli macherów, ci wnieśli protest,

a chociaż protest ten nie jest uzasadniony to mimo tego Starostwo od nowej zwierzchności gminnej przyrzeczenia odebrać nie chciało, a gdy mieszkańcy udawali się kilka razy i prosili o odebranie przyrzeczenia od nowej zwierzchności, to raz otrzymywali odpowiedzi, że jest protest i tego uczynić nie można, to znowu powiedziano im że: „trzeba czekać, bo wprowadzie to nie jest żaden protest, i nie będzie Namiestnictwu przedłożony, ale czekajcie bo ja teraz nie mam czasu“.

We wsi nastąpiły stosunki wprost nie możliwe, nieporządki, zaniedbanie swoich obowiązków przez zwierzchność gminną a bardzo często wielkie nadużycia okazują się, po karczmach pijatyki, bójki i kradzieże tak, że przez wieś cudzemu człowiekowi trudno przejechać.

Jak pokazuje się to macherzy za wszelką cenę chcieliby nie dopuścić do urzędowania nowo wybranej zwierzchności gminnej, a wypływa to z tego, że p. Stanisławski nadkomisarz Starostwa zawezwał do siebie na dniu 21. października 1904 najstarszego wiekiem radnego Hryńka Sorokę i z nim przeprowadzał rodzaj śledztwa, mianowicie pytał go czy to prawda, że on został przekupiony ażeby głosował na nowo wybranego wójta Kieryłę Zubara a nie na Wasyla Dankowycz, czy prawda, że jego to zmuszano groźbą do takiego głosowania.

Wobec tego podpisani wzywają c. k. Rząd, ażeby temu anormalnemu stanowi w gminie Olszanica koniec położył i zarządził bezzwłocznie załatwienie protestów i prawomocne ukonstytuowanie zwierzchności gminnej

Oleśnicki
interpelant.

Bohaczewski, Barabasz, Ostapczuk, Korol, Stapiński, F. Włodek, Effinowicz, Skołyaszewski, Potoczek, Huryk, Staruch, Mogilnicki, Mazikiewicz, Szwed.

Interpelacya

posła Ostapczuka i tow. w sprawie niewypłacenia należności gminom Zbaraskiego

powiatu za robotę przy budowie drogi na szlaku Tarnopol-Podwołoczyska i Tarnopol-Brody.

Wielu gminom powiatu Zbaraskiego należą się jeszcze znaczne sumy za robotę przy budowie drogi państwowej z Tarnopola do Podwołoczysk i z Tarnopola do Brodów, która to droga budowała się od roku 1854 do 1868 a mianowicie przy szlaku Tarnopol-Podwołoczyska.

Czernichowce	zaległość	3.070 K	72 h.
Dobromirka	"	1.247	" 66 "
Hołoszyńce	"	48	" 84 "
Hołotki	"	512	" 76 "
Hrycowce	"	7	" 40 "
Huszczaki	"	224	" 14 "
Iwaszkowce	"	123	" 02 "
Jacowce	"	400	" — "
Klimkowce	"	218	" 38 "
Korszyłówka	"	100	" — "
Kretowce	"	261	" 30 "
Kujdańce	"	1.000	" — "
Łubianki górne	"	800	" — "
Łubianki dolne	"	10	" 84 "
Łozówka	"	710	" 26 "
Medyń	"	578	" 60 "
Obodówka	"	565	" 28 "
Ochrymowce	"	1 542	" 56 "
Temkowce	"	600	" — "
Prosowce	"	338	" 64 "
Skoryki	"	499	" 74 "
Stryjówka	"	207	" 20 "
Suchowce	"	100	" — "
Terpilówka	"	889	" 46 "
Toki	"	251	" 58 "
Wałachówka	"	242	" 54 "
Worobijówka	"	630	" 28 "
Załuże	"	330	" 46 "
Zarudzie	"	972	" 40 "
Zbaraż stary	"	100	" — "

Przy szlaku Tarnopol Brody

Gmina Berezowica mała	1.141 K	52 h.
Czumole	1.014	" 91 "
Dobrowody	2.148	" 78 "
Iwanczany	268	" 18 "
Kobyle	1039	" 78 "
Kurtki	905	" 62 "

Nietrzeba 789 K 06 h.
Opryłowce 797 „ 62 „

W tej sprawie wnosił podpisany zeszłego roku interpelację lecz nadaremnie. Gminy upominają się już od kilkunastu lat o swoją należytość a c. k. Starostwo w Tarnopolu zawsze mówi że „nie ma pieniędzy“. Ostatnie pismo c. k. Starostwa w Tarnopolu z dnia 27. grudnia 1880 l. 4157 na podstawie rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z dnia 7. marca 1879 l. 63.190 także przyznaje że sumy te gminom należą się, lecz pieniędzy nie wypłaca.

Dlatego podpisani zapytują c. k. Rząd:

Dlaczego należące się za budowę tych dróg sumy gminom Zbaraskiego powiatu nie wypłacają się i kiedy one zostaną wypłacone?

Ostapczuk
interpelant.

Barabasz, Staruch, Korol, Skołyśzewski, F. Włodek, Stapiński, Effinowicz, Szwed, Potoczek, Huryk, Oleśnicki, Szponder Bohaczewski, Mazikiewicz.

Marszałek oznajmia, że interpelacje odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Michałowskiego w sprawie założenia szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu.

Marszałek oznajmia, że ten punkt porządku dziennego odpada z powodu nieobecności w Izbie p. Michałowskiego spowodowanej chorobą.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Schätzla o wezwanie c. k. Rządu, aby przyspieszył budowę nowego gmachu dla c. k. gimnazjum w Brzeżanach.

Marszałek oznajmia, że ten punkt odpada, z powodu nieobecności w Izbie wnioskodawcy p. Schätzla.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Marsa w sprawie zakładania domów przytułko-

wych dla włóczęgów, kalek i rekonwalescentów.

Przemawia p. Mars uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Marsa w sprawie budowy klinik dla wydziału lekarskiego c. k. Uniwersytetu we Lwowie.

Przemawia p. Mars uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Rohatynie koncesji do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej I. klasy Puków-Stratyn.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Dąbskiego odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone projektem następującej uchwały:

Uchwała

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Rohatynie koncesji do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej I. klasy Puków-Stratyn.

Art I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej I. klasy Puków - Stratyn Wydziałowi powiatowemu w Rohatynie jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19., 25. i 26. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43.), przy pomocy pobieranego w myśl §. 32. tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie

wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconej drogi w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanej przez Wydział powiatowy drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń, wskazanych w §. 35. ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebki, owce, kozy i świny do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały en bloc.

Uchwalivszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Dalszy ciąg dyskusji szczegółowej nad projektem ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca czyta:

Art 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, tudzież samoistnej szkoły wydziałowej 5 lub 6-klasowej dodatek do płacy w kwocie 400 K, dyrektor każdej innej samoistnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należącą do I, II. lub III. klasy płac, takiż dodatek w kwocie 200, zaś nauczyciel kierujący szkołą należącą do IV. klasy płac, 100 koron rocznie, jeżeli w szkole oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remuneracya w wysokości dodatku za kierownictwo przywiazanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej niż trzy miesiące.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następującą poprawkę:

przy końcu alinei 1-ej zamiast słów: „przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy“ mają być słowa: „przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel co najmniej przez dwa lata“.

Izba popiera poprawkę p. Tomaszewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek odczytuje poprawkę p. Tomaszewskiego.

Izba uchwała ustęp pierwszy art. 14. do słów „przynajmniej“, następnie odrzuca poprawkę p. Tomaszewskiego postawioną do ustępu 1. art. 14., a oddzielnie uchwała resztę ustępu 1-go i w osobnem głosowaniu resztę art. 14. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 15.

Jeżeli wskutek niniejszej ustawy nauczyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerbek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopóty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie będzie.

Izba bez rozprawy uchwała art. 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w ostatnim ustępie w 4 wierszu z dołu po słowie: płac opuścić przecinek (,).

Art. 16.

Każdemu stałemu dyrektorowi, stałemu kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi szkoły jednoklasowej należy się wolne mieszkanie, ile możliwości w budynku szkolnym.

W braku takiego mieszkania należy się im z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym przypadku, porozumiewszy się ze stronami obowiązkanymi do dostarczania mieszkania nauczycielowi. Czy tymczasowemu dyrektorowi lub kierownikowi szkoły ma być przyznane wolne mieszkanie, czy też wynagrodzenie za mieszkanie i w jakiej wysokości, orzeka również Rada szkolna okręgowa w ten sam sposób w każdym poszczególnym przypadku.

Wszyscy inni nauczyciele stali, a w miastach i miasteczkach, niemniej w gminach wiejskich zaliczonych do III klasy płac, także tymczasowi, pobierają dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% ich płacy względnie ich wynagrodzenia.

Przemawia p. Bohaczewski i stawia następujące poprawki:

W ustępie I. po słowie „wolni“ dodać „odpowiednie“.

Po I. ustępie umieścić ustęp „Mieszkanie to składać się powinno z 3 wygodnych pokoi wraz z niezbędnymi ubocznymi ubikacjami t. j. kuchnią, spiżarnią i piwnicą“.

Ustęp od „czy tymczasowemu“ do

„przypadku“ opuścić a zamiast tego umieścić: Takie samo mieszkanie należy się także dyrektorom i kierownikom szkół tymczasowym

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje pierwszą poprawkę p. Bohaczewskiego w stylizacji, aby po słowach „należy się“, następowały słowa: „stosownie wolne“, gdyż tylko wskutek omyłki słowo „stosownie zostało wypuszczone“.

P. Bohaczewski oświadcza, że zgadza się na brzmienie 1-ej swej poprawki według stylizacji p. sprawozdawcy.

Izba nie popiera dalszych tj. drugiej i trzeciej poprawki p. Bohaczewskiego, po poprzednim odczytaniu ich przez Marszałka.

Przemawia p. Rotter i stawia następujące poprawki:

Po al. pierwszej dodać słowa:

„a mianowicie: dyrektorowi i kierownikowi szkoły cztero, lub więcej klasowej 3 pokoje i kuchnia, kierownikowi szkoły 2—3 klasowej i nauczycielowi szkoły jednoklasowej 2 pokoje i kuchnia“.

do al. 2-giej:

Zamiast słów od „W braku aż do... do dostarczenia mieszkania nauczycielowi“ ma być:

„W braku takiego mieszkania należy się im z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie według powyższej normy i cen miejscowych“.

Izba popiera poprawki p. Rottera po poprzednim odczytaniu ich przez Marszałka.

Przemawia p. Łazarski i stawia następującą poprawkę

D o d a t e k :

„Zasady wypowiedziane co do męskich sił nauczycielskich mają zastosowanie zupełne co do żeńskich sił nauczycielskich“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Przemawia p. Maryewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała I. ustęp art. 16. zgodnie z wnioskiem komisji wraz z poprawką 1.ą

p. Bohaczewskiego w stylizacji p. sprawozdawcy, następnie odrzuca Izba poprawkę dodatkową p. Rottera wniesioną do 1. ustępu, po poprzednim odczytaniu przez Marszałka.

P. Rotter cofa dalszą swą poprawkę, po poprzednim odczytaniu i wyjaśnieniu jej przez Marszałka.

P. Łazarski cofa swą poprawkę.

Izba uchwala dwa ostatnie ustępy art. 16. zgodnie z wnioskiem komisji

Sprawozdawca czyta:

Art. 17.

W gminach wiejskich należy wyznaczyć nauczycielowi kierującemu lub samostannemu, przynajmniej jeden morg (57-55 arów) ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy kosztą jego wydzierżawienia.

Gdyby w poszczególnych przypadkach dostarczenie lub wydzierżawienie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwym, co przez Radę szkolną okręgową ma być stwierdzone, nie służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu żadnego odszkodowania lub wynagrodzenia.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następujące poprawki alinea 3-a zamiast trzech ostatnich wierszy:

„służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu odszkodowania z funduszków szkolnych miejscowych w kwocie 30 koron“.

alinea III-a wiersz 2-gi do końca

1. zamiast „okręgowa“ ma być „krajowa“.

2. zamiast „stwierdzone“ ma być: „rozstrzygnięte“.

Izba popiera poprawki p. Tomaszewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala dwa pierwsze ustępy art. 17. zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Tomaszewskiego, aby w alinei III. w wierszu drugim od końca zamiast słowa „okręgowa“ umieścić „krajowa“.

Izba uchwala tę poprawkę.

Marszałek odczytuje dalszą poprawkę p. Tomaszewskiego, a mianowicie, aby w alinei III ej w wierszu drugim od końca zamiast słowa: „stwierdzone“ umieścić „rozstrzygnięte“.

Przemawia p. Tomaszewski i cofa swą powyższą poprawkę.

Izba uchwala następnie trzeci ustęp art. 17. aż do słów: „stwierdzone“ zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek odczytuje następującą poprawkę p. Tomaszewskiego.

W alinei 3-iej zamiast trzech ostatnich wierszy: „służy nauczycielowi prawo do żądania tego tytułu odszkodowania z funduszków szkolnych miejscowych w kwocie 30 koron“.

Izba odrzuca powyższą poprawkę p. Tomaszewskiego, a oddzielnie uchwala resztę ostatniego ustępu art. 17 od słów: „nie służy“ do „lub wynagrodzenia“.

Marszałek oznajmia, że ponieważ do art. 18. i 19. nie zgłoszono żadnych poprawek, przeto poddaje łącznie pod uchwałę Izby. jeżeli się temu w Izbie nikt nie sprzeciwi.

W Izbie nikt się temu nie sprzeciwia.

Sprawozdawca czyta:

Art. 18.

Nauczyciel pobiera pół procent płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki, udzielanej ponad obowiązkowe trzydzieści godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana ponad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. 19.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych, pobierają wynagrodzenie, którego wysokość — o ile posada nie jest systemizowaną —

oznaczę Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym przypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszków.

Izba bez rozprawy uchwala art. 18. i 19. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 20.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba zezwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym przypadku zbada, czy zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a nie mniej udzielanie korepetycji szkolnych jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronionem.

Przemawia p. Łazarski i stawia następującą poprawkę:

Opuścić w ust. 2. wiersz 1. „Pisarstwo pokątne, a niemniej“...

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala ustęp pierwszy art. 20. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie odrzuca poprawkę p. Łazarskiego w osobnem głosowaniu, a oddzielnie uchwala drugi ustęp art. 20. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 21.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydanych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się, po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami, do płacy nauczyciela.

Przemawia p. Łazarski stawia następującą poprawkę: wiersz 3 i 4 zamiast „według zasad katastralnych“ ma brzmieć „w katastrze gruntowym“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Łazarskiego,

Izba uchwala art. 21. zgodnie z wnioskiem Komisji wraz z poprawką p. Łazarskiego przyjętą przez p. sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta:

Art. 22.

Płace i dodatki oraz wynagrodzenia dyrektorów i nauczycieli mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Izba uchwala bez rozprawy art. 22. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Tytuł III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły, a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórne przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole, sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego poza szkołą, uwłaczające powadze stanu i udaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Przemawia p. Bohaczewski i stawia następującą poprawkę: dodać „Sąd o kwalifikacyi nauczyciela nie ma być tajny, ale jawny, wydany przez całą Radę szkolną okręgową“.

Izba popiera poprawkę p. Bohaczewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala art. 23. zgodnie z wnioskiem Komisji, a oddzielnie odrzuca poprawkę p. Bohaczewskiego.

Sprawozdawca czyta:

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

a) nagana;

b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;

c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą;

d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;

e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego;

Przemawia p. Bohaczewski i stawia następującą poprawkę: ustęp b) opuścić a umieścić słowa „Utrata pięcioletniego dodatku nie powinna się używać jako kara dyscyplinarna“.

Izba nie popiera poprawki p. Bohaczewskiego.

Przemawia p. Łazarski i stawia następującą poprawkę: „opuścić ustęp d) art. 24“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Przemawia p. Łazarski i cofa swą poprawkę.

Izba uchwala art. 24. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Marszałek oznajmia, że podda art. 25—26 łącznie pod uchwałę Izby, ponieważ do nich nie zgłoszono żadnych poprawek, i zapytnje, czy nikt w Izbie nie sprzeciwia się temu postępowaniu formalnemu.

W Izbie nikt nie sprzeciwia się temu formalnemu postępowaniu.

Sprawozdawca czyta:

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Art. 26.

Po upływie trzech lat dobrego zachowania się każda z kar wymienionych w artykule 24. pod lit. a) b) c) traci swoje znaczenie przy posuwaniu nauczycieli na wyższy stopień płacy.

Izba uchwala bez rozprawy art. 25. i 26. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta, uzyskawszy po przednio zezwolenie Marszałka na odczy-

tanie razem art. 27. i 28. ze względu na ich ścisłą łączność:

Art. 27.

Wytoczenie śledztwa dyscyplinarnego nauczycielowi uchwała Wydział wykonawczy Rady szkolnej okręgowej. Jeżeli oskarżenie nie jest uzasadnione dokumentem, doniesieniem urzędowym lub zeznaniem świadków wiarygodnych, uchwałę tę powinno poprzedzić dochodzenie wstępne.

Śledztwo przeprowadza przewodniczący lub delegowany przez niego członek Rady szkolnej okręgowej.

Rada szkolna krajowa może wytoczyć nauczycielowi śledztwo dyscyplinarne a przeprowadzenie go poruczyć bądź przewodniczącemu Rady szkolnej okręgowej, bądź osobie lub komisji przez siebie delegowanej.

Zadanie śledztwa polega na zbadaniu istoty czynu i zebraniu wszystkich dowodów przemawiających za i przeciw winie oskarżonego.

Obwinionemu należy oznajmić, że ma wytoczone śledztwo dyscyplinarne, przedstawić mu istotę czynu i cały materiał dowodowy, a usprawiedliwienie jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów wraz z zeznaniami świadków odwodowych i innymi dowodami, które na swoją obronę przytoczy.

Jeżeli obwiniony tego zażąda, należy następnie wezwać go na posiedzenie Rady szkolnej okręgowej i przedstawiwszy mu, o co i na jakiej podstawie jest obwiniony, wysłuchać jego ustnej obrony.

Art. 28.

Rada szkolna okręgowa uchwałą powziętą na pełnem posiedzeniu na podstawie przedstawionych jej aktów śledztwa a względnie także na podstawie ustnej obrony oskarżonego, uwalnia go od oskarżenia i oznajmia mu to na piśmie, lub orzeka jego winę i wymierza karę a w przypadkach zastrzeżonych orzeczeniu

Rady szkolnej krajowej uchwała do niej wnioszek o winie i karze.

Radzie szkolnej krajowej zastrzega się orzekanie w sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych i tymczasowych i nauczycieli stałych, zaś wobec nauczycieli tymczasowych wymierzanie kary wydalenia z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Jeżeli jednak od orzeczenia Rady szkolnej okręgowej nauczyciel obżałowany wniósł rekurs lub przewodniczący Rady szkolnej okręgowej odwołał się od jej uchwały do orzeczenia Rady szkolnej krajowej, w takim razie Rada szkolna krajowa orzeka tak co do winy jak co do kary, lub poleca postępowanie dowodowe uzupełnić albo sprostować.

Rekurs do Ministerstwa przeciw orzeczeniu Rady szkolnej krajowej w sprawie dyscyplinarnej wnieść może nauczyciel na ręce Rady szkolnej krajowej w przeciągu dni czterech, licząc od dnia następującego po doręczeniu mu orzeczenia.

Blizsze postanowienia co do postępowania dyscyplinarnego wydane będą w drodze rozporządzenia.

Przemawia p. Bohaczewski i stawia następującą poprawkę: opuścić art. 27. a zamiast tego umieścić: Przy radach szkolnych okręgowych tudzież przy Radzie szkolnej krajowej fungują oddzielne dyscyplinarne komisye, które będą postępować na następujących zasadach:

1. Oskarżonemu nauczycielowi wolno jest bronić się także ustnie przy pomocy prawnego doradcy lub jednego ze starszych nauczycieli kolegów;

2. Aby anonimowe doniesienia nie mogły być przedmiotem śledztwa;

3. Aby nauczycielom ludowym, o ile to nie sprzeciwia się ustawom karnym wolno było wykonywać prawa obywatelskie zagwarantowane konstytucją

4. Aby polityczne i towarzyskie zachowanie nauczyciela nie podlegało pod śledztwo dyscyplinarne.

Izba nie popiera poprawki p. Bohaczewskiego.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następującą poprawkę: Zamiast 1. zdania alinei 1szej mają być słowa; „Wytocznie śledztwa dyscyplinarnego nauczycielowi uchwała Rada szkolna okręgowa, a w wypadkach niecierpiących zwłoki, Wydział wykonawczy tej Rady“.

Izba popiera poprawkę p. Tomaszewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Iz a poprawkę p. Tomaszewskiego do pierwszego ustępu art. 27. odrzuca, następnie oddzielnie uchwała art. 27. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Izba uchwała następnie art. 28. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Marszałek oznajmia, że ponieważ do art. 29-35. nie zgłoszono żadnych poprawek, przeto zamierza je łącznie poddać pod uchwałę Izby, i zapytuje, czy nikt temu się nie sprzeciwia.

W Izbie nikt się temu nie sprzeciwia.

Sprawozdawca czyta:

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzeniu śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwaj nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel, dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorszenie, może być wydalony ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania, zachowaniem się swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sądownie na karę, połączoną z utratą prawa obieralności do reprezentacji gminnej, wydała Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmię n. u Rada szkolna okręgowa aż do prawomocności orzeczenia urzędowania i płacy.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśliby wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urzędowania i płacy zawiadamia Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urzędowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urzędowanie i płacy, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urzędowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{3}$ do $\frac{2}{3}$ pborów, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby. Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należność.

Art. 33.

O każdym wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego (art. 24. lit. e) należy donieść ministrowi wyznań i oświaty celem uwiadomienia o tem władz innych krajów, reprezentowanych w Radzie państwa.

Tytuł IX.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrzeniu wdów i sierot po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych, stwierdzonej niezdadności, lub też z innych ważnych przyczyn okaże się niezdolnym do dalszego pełnienia obowiązków zawodowych, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Przeniesienie w stan spoczynku może być zarządzone albo z urzędu, albo na prośbę nauczyciela.

Art. 35

Po czterdziestoletniej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Izba uchwała bez rozprawy art. 29—35 zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia, uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Nauczycielkom, które po wejściu w życie tej ustawy wyjdą za mąż, potrącaną będzie od płacy ich względnie wynagrodzenia pobieranego w czasie służby 10% opłata do funduszu szkolnego krajowego. Z opłat tych Rada szkolna krajowa pokrywać będzie wynagrodzenie nauczycielek nadetatowych przeznaczonych do zastępowania nauczycielek chorych i urlopowanych.

Przemawia p. Bohaczewski i stawia następującą poprawkę:

„Ustęp drugi opuścić“.

Izba popiera poprawkę p. Bohaczewskiego.

Przemawia wiceprezydent Rady szkolnej krajowej p. Dr. Edwin Płazek, jako komisarz rządowy.

Przemawia p. Łazarski i stawia następującą poprawkę:

„skreślić cały ten artykuł“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Przemawia p. Tomaszewski i wnosi poprawkę: drugi ustęp art. 36 opuścić.

Izba popiera poprawkę p. Tomaszewskiego.

Przemawia p. Mars.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Stapiński, Maiss, Maryewski.

Przemawia zapisany do głosu p. Stapiński.

Przemawia zapisany do głosu p. Maiss.

Przemawia zapisany do głosu p. Maryewski.

Przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek oznajmia, że ponieważ poprawki polegają na opuszczeniu poszczególnych ustępów, przeto podda pod uchwałę poszczególne ustępy art. 36.

Izba uchwala ustęp 1 art. 36. zgodnie z wnioskiem Komisji, następnie uchwała oddzielnie ustęp 2 art. 36. zgodnie z wnioskiem Komisji, czyli odrzuca zgłoszone do tego art. poprawki pp. Bohaczewskiego, Łazarskiego i Tomaszewskiego.

Marszałek oznajmia, że podda art. 37—38 łącznie pod uchwałę Izby, ponieważ do artykułów tych nie zgłoszono żadnych poprawek, i zapytuje, czy nikt w Izbie nie sprzeciwia się temu formalnemu postępowaniu.

W Izbie nikt nie sprzeciwia się temu formalnemu postępowaniu.

Sprawozdawca czyta:

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie rzec się posady, albo przejść w stan spoczynku. Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia. Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów, należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków, niezebranych z pól i ogrodów, należy postąpić, jak w razie śmierci nauczyciela (art. 54.).

Art. 38.

Stale mianowani nauczyciele wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a ewentualnie do odprawy.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady lub wydalenie ze służby (art. 24. lit. d) e) pozbawia prawa do emerytury, jakoteż do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscypli-

narne przeciw nauczycielowi, nie może tenże zrzekać się posady.

Izba uchwala bez rozprawy art. 37. i 38. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości pborów i od lat służby.

Co się tyczy pierwszych, będzie podstawą wymiaru płaca ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi a względnie także z dodatkiem za kierownictwo (art. 14.), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy drugich, policzy mu się wszystkie lata służby, spędzone przy szkołach ludowych etatowych, począwszy od pierwszego, choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu świadectwa ze złożonego w seminarjum nauczycielskiem egzaminu dojrzałości.

Nauczycielom, którzy na podstawie dyspensy Ministerstwa wyznań i oświaty od seminaryjalnego egzaminu dojrzałości, złożyli egzamin kwalifikacyjny, liczą się lata służby od dnia uzyskania patentu kwalifikacyjnego.

Przerwa w służbie tylko wtedy nie przeszkadza policzeniu odbytych przed nią lat służby, jeżeli nastąpiła bez winy i powodu ze strony nauczyciela.

Tymczasowe przeniesienie nauczyciela do innej szkoły ze względów służbowych, nie ukróca w niczem jego prawa do przeniesienia w stan spoczynku i do emerytury.

Nauczycielom, którzy przed r. 1900 w charakterze praktykantów byli przy szkołach ludowych zajęci, liczą się do służby tylko te lata, w których po złożeniu egzaminu dojrzałości zastępując nauczyciela prowadzili klasę.

Przemawia p. Rotter i stawia następującą poprawkę:

Art. 39., al. 6. (ostatnia) zamiast słów ostatniego wiersza „prowadzili klasę“ ma być: „stale zajęci byli w pełnej przepisanej liczbie godzin“.

Izba popiera poprawkę p. Rottera.

Przemawia p. Tomaszewski.

Przemawia p. Łazarski i stawia następującą poprawkę:

W ustępie 4. w wierszu 1. opuścić słowa: „tylko wtedy“ w wierszu 3. 4. opuścić słowa: „i powodu“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala pierwsze trzy ustępy art. 39. zgodnie z wnioskiem Komisji, oddzielnie uchwala ustęp czwarty z opuszczeniem słów „tylko wtedy“ oraz i „powodu“, zakwestyonowanych przez p. Łazarskiego wreszcie uchwala słowa: „tylko wtedy“ oraz „i powodu“ zgodnie z wnioskiem Komisji.

Izba uchwala ustęp piąty art. 39. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Izba uchwala następnie ustęp ostatni art. 39. z opuszczeniem słów: zastępując nauczyciela prowadzili klasę, oddzielnie odrzuca poprawkę p. Rottera, w końcu uchwala słowa „zastępując nauczyciela prowadzili klasę“ zgodnie z wnioskiem Komisji, czyli uchwala art. 39. według wniosku Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby z przyczyn wymienionych w art. 34. otrzyma odprawę równającą się połowie poborów obliczonych podług art. 39., jeżeli nie wysłużył trzech lat; poborom rocznym, jeżeli wysłużył trzy do sześciu lat; poborom półtorarocznym, jeżeli wysłużył lat sześć.

Po wysłużonych dziesięciu latach otrzymuje emeryt $\frac{1}{40}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{40}$ część poborów obliczonych jak wyżej. Ułamki roku, przekraczające 6 miesięcy, liczą się w tym razie za cały rok.

Nauczyciel do dalszej służby niezdolny, otrzymuje pełną emeryturę po wysłużonych 35 latach, a jeśli ukończył lat 60 życia, już po wysłużonych 30 latach służby.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub słuch, albo popadł w chorobę umysłową, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich lub niezawinionego ciężkiego kalectwa stał się zupełnie niezdolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{1}{40}$ poborów obliczonych jak wyżej jako emeryturę, choćby 10 lat nie wysłużył.

Emerytura nauczyciela, który przecho-
dząc w stan spoczynku, niezdolnym jest do wszelkiego zarobkowania, nie może wynosić mniej niż 500 koron rocznie.

Przemawia p. Rotter i stawia następującą poprawkę:

Al. 2. „Po wysłużonych 10 latach dostaje emeryt 40%, a za każdy rok dalszy 2% poborów policzalnych do emerytury. Ułamki roku, przekraczające 6 miesięcy, liczą się w tym razie za cały rok.

ewentualnie:

w al. 2-iej zamiast $\frac{1}{40}$ ma być $\frac{1}{35}$, w wierszu drugim, dalej zam. $\frac{1}{40}$ ma być $\frac{1}{35}$ w wierszu trzecim.

Izba popiera poprawkę p. Rottera.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następującą poprawkę:

Alinea 4. proponuję następującą stylizację:

„Nauczyciel stały który w czasie służby stracił wzrok lub słuch popadł w chorobę umysłową lub niezawinione kalectwo i stał się niezdolnym do pełnienia służby otrzyma ... poborów, obliczanych jak wyżej jako emeryturę, choćby 10 lat nie wysłużył“.

Alinea 5 opuścić słowa: „niezdolnym jest do wszelkiego zarobkowania“.

P. Głębiński zrzeka się głosu.

Izba popiera poprawkę p. Tomaszewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala ustęp 1. art. 40. zgodnie z wnioskiem Komisji, następnie odrzuca Izba poprawkę p. Rottera, dalej osobno odrzuca ewentualną poprawkę p.

Rottera, a oddzielnie uchwała drugi ustęp art. 40. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Izba uchwała trzeci ustęp art. 40. zgodnie z wnioskiem Komisji, dalej odrzuca poprawkę p. Tomaszewskiego w miejsce 4. ustępu art. 40., a oddzielnie uchwała 4. ustęp art. 40. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Izba uchwała ustęp piąty art. 40. zgodnie z wnioskiem Komisji, z opuszczeniem słów: „niezdolnym jest do wszelkiego zarobkowania“ wreszcie uchwała oddzielnie te słowa: „niezdolnym jest do wszelkiego zarobkowania“ zgodnie z wnioskiem Komisji, czyli odrzuca poprawkę p. Tomaszewskiego.

W ten sposób uchwała Izba cały art. 40. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo czasowe, albo stałe, w miarę tego, czy przyczyny, które je spowodowały, prawdopodobnie ustać będą mogły, lub nie.

Jeżeli przyczyna, z powodu której nastąpiło przeniesienie w czasowy stan spoczynku, ustała, ma emeryt stosownie do zarządzenia Rady szkolnej krajowej wstąpić ponownie do służby czynnej w tym samym charakterze i z temi samemi poborami, jakie miał w dniu przeniesienia w stan spoczynku, w przeciwnym razie traci prawo do emerytury.

Prawo do emerytury traci również nauczyciel w stan spoczynku przeniesiony:

a) jeżeli został skazany wyrokiem karno sądowym, pozbawiającym go prawa obywatelności do reprezentacji gminnej, o ile po ustaniu skutków prawnych zasądzenia, Rada szkolna krajowa nie przyzna mu ponownie emerytury;

b) jeżeli otrzymał posadę płatną, która daje mu prawo do zaopatrzenia emerytalnego;

c) nadto nauczycielka, jeżeli przeszła w stan spoczynku przed wysłużeniem dwudziestu lat a po przejściu w stan spoczynku

wyjdzie zamaż, na czas trwania związku małżeńskiego, a także po śmierci męża, jeżeli pobiera stałe zaopatrzenie z tytułu wdowieństwa.

Przemawia p. Bohaczewski i stawia następującą poprawkę:

„ustęp c) opuścić“.

Izba popiera poprawkę p. Bohaczewskiego.

Przemawia p. Łazarski i stawia następującą poprawkę:

w ust. b) po słowie płatną dodać „publiczną“.

ustęp c) opuścić — ewentualnie dodatek do c) tej treści: „z funduszków publicznych w wysokości równej lub wyższej niż przysługująca jej emerytura nauczycielska“.

Izba popiera poprawkę p. Łazarskiego.

Przemawia p. Tomaszewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała art. 41. do ustępu a) włącznie zgodnie z wnioskiem Komisji, następnie uchwała ustęp b) zgodnie z wnioskiem Komisji, dalej odrzuca poprawkę p. Łazarskiego, wreszcie uchwała ustęp c) zgodnie z wnioskiem Komisji, odrzucając tem samem poprawkę p. Bohaczewskiego i Łazarskiego.

Izba odrzuca wreszcie ewentualną dodatkową poprawkę p. Łazarskiego do ustępu e) czyli uchwała art. 41. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Marszałek oznajmia, że ponieważ do art. 42—50 nie zgłoszono żadnych poprawek, przeto podda te artykuły łącznie pod uchwałę Izby, jeżeli się temu nikt w Izbie nie sprzeciwi.

W Izbie nikt się nie sprzeciwia temu formalnemu postępowaniu.

Sprawozdawca czyta:

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymaniu odprawy, równającej się rocznej płacy, powrócił do służby przed upływem roku, lub po otrzymaniu odprawy, równającej się półtora-

rocznej płacy, powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę czasu przypadła.

Art. 43.

Wdowa po stałym nauczycielu ma prawo do odprawy lub pensji wdowiej z wyjątkiem następujących przypadków:

a) jeżeli małżeństwo zawarte zostało w czasie, gdy nauczyciel był już w stanie spoczynku,

b) jeżeli nauczyciel w chwili zawarcia małżeństwa przekroczył już 60. rok życia,

c) jeżeli z winy żony nastąpiła sądowa separacya od stołu i łoża lub rozwód.

Art. 44.

Wdowa po nauczycielu, który w chwili zgonu nie miał jeszcze prawa do emerytury, otrzyma odprawę równającą się jednej trzeciej części ostatnich jego poborów obliczonych według art. 39.

Wdowa po nauczycielu, który w chwili zgonu miał prawo do emerytury, otrzyma pensję wdowią wynoszącą jedną trzecią część ostatnich jego poborów wliczalnych do emerytury. Pensya ta nie może wynosić mniej niż 400 koron, pensya wdowy po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku nie może jednak wynosić więcej niż emerytura zmarłego męża.

Art. 45.

Pobór pensji wdowiej jest dożywotni, ustaje jednak z chwilą zawarcia ponownego związku małżeńskiego, lub gdyby wdowa skazaną została za zbrodnię lub za przekroczenie przewidziane w §§. 460, 461, 463 i 464 kodeksu karnego, a to na czas trwania skutków prawnych zasądzenia.

Wdowie tracącej pensję wdowią wskutek ponownego zawarcia małżeństwa, zastrzega się dalszy jej pobór na wypadek ponownego owdowienia.

Wdowa może w przeciągu pierwszego roku po ponownem zamałżpójściu rzec się tego zastrzeżenia pensji wdowiej, a zażądać w zamian odprawy, równającej się dwuletniej pobieranej przedtem pensji wdo-

wiej. Zamiana zastrzeżenia na taką odprawę nie jest jednak dopuszczalną w tym wypadku, gdy wdowa przez powtórny związek małżeński ma zabezpieczoną pensję wdowią także po drugim mężu.

Gdyby się jej w razie ponownego owdowienia znów należało zaopatrzenie z funduszu szkolnego krajowego emerytalnego, to służy jej prawo do jednej tylko pensji i to tej, której wymiar jest wyższy.

Art. 46.

Dzieci niżej 20 lat, po stałym nauczycielu, urodzone w małżeństwie, lub legitymowane, mają prawo do odprawy lub dodatku na wychowanie lub pensji sierocińskiej.

Dodatek na wychowanie i pensya sierocińska należą się dzieciom aż do ukończenia 20-go roku życia, ustają jednak wcześniej:

a) w razie jeśli przedtem otrzymają utrzymanie z funduszy publicznych, na czas tego utrzymania,

b) u córek z chwilą wyjścia za mąż,

c) w razie zasądzenia za zbrodnię lub za przekroczenie przewidziane w §§. 460, 461, 463 i 464 kodeksu karnego a to na czas trwania skutków prawnych tegoż zasądzenia.

Za zgodą Wydziału krajowego może Rada szkolna krajowa przedłużyć pobór dodatku na wychowanie i pensji sierocińskiej aż do ukończenia 24 go roku życia z powodu trwałej choroby dziecka i wywołanej tem niemożności zarobkowania.

Art. 47.

Wdowie której należy się odprawa, przyznana będzie dla dzieci po nauczycielu jako odprawa połowa odprawy, którą sama otrzymała.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela również nie żyje a nauczyciel nie miał prawa do emerytury, to dzieci pozostałe po nim otrzymają wszystkie razem odprawę równającą się jednej trzeciej części jego ostatnich poborów obliczonych według art. 39.

Art. 48.

Wdowie mającej prawo do pensji wdowiej przyznany będzie dodatek na wychowanie dzieci pozostałych po zmarłym mężu.

Dodatek ten wynosi dla każdego pozostałego dziecka piątą część pensji wymierzonej wdowie. Wszystkie dodatki na wychowanie dzieci nie mogą jednak przewyższać pensji wdowiej a razem z pensją wdowią nie mogą przewyższać emerytury nauczyciela zmarłego w stanie spoczynku.

Gdyby pobory wdowy z dodatkami przekraczały powyższą granicę, należy nadwyżkę potrącić z dodatków na wychowanie. Jeżeli jednak dodatek taki z powodów przytoczonych w art. 46. ustanie, to dodatki należące się innym dzieciom podwyższone będą do granicy wskazanej powyżej.

Art. 49.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela również nie żyje lub jeżeli utraciła prawo do pensji wdowiej, wówczas należy się sierotom po nauczycielu pensja sierocińska wynosząca dla każdego dziecka 120 koron rocznie, a na wszystkie dzieci razem najwyżej 400 koron.

Pensja ta sierocińska przyznana będzie dzieciom po nauczycielu w zamian za dodatek, który matka ich pobierała na ich wychowanie, z chwilą śmierci matki.

Art. 50.

Dzieci niżej 20 lat po stałej nauczycielce, urodzone w małżeństwie lub legitymowane, mają prawo do odprawy lub pensji sierocińskiej tylko wówczas, jeżeli ojciec ich również nie żyje i jeżeli po nim nie mają żadnego zaopatrzenia z funduszków publicznych.

Dzieciom takim, jeżeli matka ich w chwili zgonu nie miała prawa do emerytury, przyznana będzie jako odprawa jedna trzecia część jej ostatnich poborów obliczonych według art. 39. Jeżeli zaś matka ich w chwili zgonu miała prawo do emerytury, przyznana im będzie pensja sierocińska jak sierotom po nauczycielu.

Izba uchwała bez rozprawy art. 42 do 50. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 51.

W przypadkach zasługujących na osobliwsze uwzględnienie Wydział krajowy za inicjatywą Rady szkolnej krajowej przedłoży Sejmowi krajowemu wniosek o przyznanie nauczycielowi tymczasowemu odprawy lub emerytury a wdowie po nim lub sierotom odprawy lub pensji wdowiej i dodatku na wychowanie, względnie pensji sierocińskiej.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następującą poprawkę:

opuścić słowa: „na osobliwsze“.

Izba popiera poprawkę p. Tomaszewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała art. 51. z opuszczeniem słów: „na osobliwsze“ zgodnie z wnioskiem komisji, następnie oddzielnie uchwała słowa: „na osobliwsze“ zgodnie z wnioskiem komisji, a tem samem odrzuca poprawkę p. Tomaszewskiego, czyli uchwała art. 51. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 52.

Wdowom po nauczycielach, które w chwili wejścia w życie tej ustawy na mocy ustaw poprzednich z dnia 2. maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 251 i z dnia 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. Nr. 16 pobierają pensję wdowią, podwyższa się tę pensję do kwoty 240 koron, o ile jej w tej wysokości nie pobierają, a dodatek na wychowanie dzieci na każde dziecko do kwoty 80 koron, a do kwoty najwyżej 240 koron na wszystkie dzieci razem.

Sierotom po nauczycielu lub nauczycielce, których ojciec i matka nie żyje, a które w chwili wejścia w życie tej ustawy pobierają pensję sierocińską, podwyższa się tę pensję do kwoty 120 koron na jedną sierotę, a do kwoty najwyżej 400 koron na wszystkie dzieci razem.

Przemawia p. Głabiński i stawia następującą poprawkę:

Art. 52. Dodać na wstępie ustęp pierwszy następujący:

„Nauczycielom, którzy w chwili wejścia w życie tej ustawy na mocy ustaw poprzednich z dnia 2. maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 251. i z dnia 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. Nr. 16. pobierają emeryturę, podwyższa się tę emeryturę do kwoty 300 koron, o ile jej w tej wysokości nie pobierają. Postanowienie to nie dotyczy tych nauczycielek, które po przejściu w stan spoczynku wyszły za mąż, na czas trwania związku małżeńskiego, a także po śmierci męża, jeżeli pobierają stałe zaopatrzenie z tytułu wdowieństwa“.

Do wniosków komisji ustęp II.

opuścić wniosek co do petycji miasta Lwowa.

Izba popiera powyższą poprawkę p. Głabińskiego.

Przemawia p. Jaworski i stawia następującą poprawkę:

Art 52. ustęp 1. ma opiewać:

„Nauczycielom, którzy w chwili wejścia w życie tej ustawy na mocy ustaw poprzednich z dnia 2. maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 251. i z dnia 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. Nr. 16. pobierają emeryturę, podwyższa się tę emeryturę do kwoty 300 koron, o ile jej w tej wysokości nie pobierają a niezdolni są do (wszelkiego) zarobkowania. Podwyższenie to otrzymują tylko te nauczycielki emerytowane, które w chwili wejścia w życie tej ustawy nie są zamężne“.

Izba popiera poprawkę p. Jaworskiego.

Przemawia p. Głabiński i oświadcza, że zgadza się na poprawkę p. Jaworskiego z tą zmianą, aby opuścić w niej słowo „wszelkiego“.

Przemawia p. Tomaszewski

Przemawia p. Jaworski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała poprawkę p. Głabińskiego w stylizacji p. Jaworskiego z opuszczeniem

słowa „wszelkiego“, następnie uchwała słowo: „wszelkiego“, następnie uchwała resztę art. 52. zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek oznajmia, że do art. 53—65. oraz do tytułu i wstępu ustawy nie zgłoszono żadnych poprawek, przeto podda je łącznie pod uchwałę Izby, jeżeli się nikt w Izbie temu nie sprzeciwi.

W Izbie nikt się nie sprzeciwia temu formalnemu postępowaniu.

Sprawozdawca czyta:

Art. 53.

Przyznane zaopatrzenie (emerytura, pensja wdowia, dodatek na wychowanie, pensja sierocińska) będzie wypłacane ze szkolnego funduszu emerytalnego (art. 58.) w ratach miesięcznych z góry, w dniu 1-go każdego miesiąca. Pobór rozpoczyna się od miesiąca następującego, co do emerytur i pensji po dniu przeniesienia w stan spoczynku lub śmierci nauczyciela, a co do dodatku na wychowanie i pensji sierocińskiej po śmierci ojca, względnie matki dziecka.

Art. 54.

Wdowy i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. czerwca a 31. października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 55.

Wdowie po nauczycielu, zmarłym czy to w czynnej służbie, czy w stanie spoczynku, należy się na pokrycie kosztów pogrzebu $\frac{1}{4}$ część ostatniej przez zmarłego pobieranej płacy rocznej, tytułem kwartału pogonnego.

Prawo do kwartału pogonnego mają także sieroty po nauczycielu, jeżeli matka

nie żyje, i sieroty po nauczycielce, jeżeli ojciec nie żyje.

Jeżeli po zmarłym nauczycielu nie pozostała wdowa i nie ma również dzieci do zaopatrzenia uprawnionych, może c. k. Rada szkolna krajowa na podstawie przeprowadzonego dochodzenia przyznać kwartał pozgonny tym osobom spokrewnionym lub obcym, które wykażą, że zmarłego nauczyciela (nauczycielkę) w czasie ostatniej jego choroby pielęgnowały i koszty pogrzebu z własnych funduszków pokryły, o ile po zmarłym (zmarłej) nie pozostał spadek, równający się co najmniej wysokości kwartału pozgonnego.

Art. 56.

Nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli odrazu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę, równającą się dwóm procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 57.

Nauczyciele, którzy z powodu przeistoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracili swe posady, a w nowym etacie stałej posady nie otrzymali, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przeniesieni, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służyć ma płaca, którą pobierali w ostatnim roku jako stale umieszczeni nauczyciele.

Wdowy ich i sieroty pobierać będą także jedynie zapomogi, jakie im się należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 58.

Na pokrycie wydatków, wypływających z tytułu IV. niniejszej ustawy, służy osobno krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;
- c) zapisy i darowizny, na ten cel przeznaczone;
- d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, lub nauczyciela, albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;
- e) opłaty kwot dwuprocentowych, powyżej oznaczonych w artykule 56.;
- f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;
- g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 40-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat, pod lit. f) wymienionych.

Art. 59.

Nauczycielowi, względnie jego spadkobiercom, należy się zwrot uiszczonych wkładek emerytalnych, jeżeli krajowy fundusz szkolny emerytalny nie jest lub nie był obciążony z jego powodu wydatkami na emeryturę, odprawę, zaopatrzenie wdów lub sierót i kwartał pozgonny.

Art. 60.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należności funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencjom nauczycielskim przedkładać wykaz

stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa prześle co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz ze swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielanie absolutorium z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 61.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz emerytalny; mają jednak przy wymierzaniu odpraw i emerytur nauczycieli jako też zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 58. od c) do f) wymienione mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu a udzielenie absolutorium do Rady miejskiej.

Art. 62.

Dochody funduszu emerytalnego należy przede wszystkim obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany, resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Postanowienia ogólne.

Art. 63.

Postanowienia tej ustawy, w których mowa jest o nauczycielu, odnoszą się także do nauczycielek, z wyjątkiem art. 9 ustęp a) i b) oraz art. 36, 43—49., 52, 54 i 55.

Art. 64.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. września 1905 r. a z tym dniem przestaje obowiązywać ustawa z d. 1. stycznia 1889 r. dz. u. kr. Nr. 16 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych wraz ze wszystkimi późniejszymi jej zmianami.

Art. 65.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia.

U s t a w a

z dnia o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje.

Izba uchwała bez rozprawy art. 53. do 65. oraz tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem Komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, że odracza posiedzenie do godziny 3. popołudniu.

Przerwa posiedzenia godzina 1. minut 50 popołudniu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 3. listopada 1904.

Początek o godzinie 3. minut 30 popołudniu.

Marszałek skonstatowawszy dostateczną liczbę posłów, otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad projektem ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca czyta: sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie, w drugim wierszu z dołu wniosku II. ma być cyfra nie 628 lecz 626.

II. uznać, że tem samem są załatwione petycje:

1. 1.040 zarządu Towarzystwa pedagogicznego z projektem ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego,

1. 628 Rady miasta Lwowa o uchwalenie odrębnej dla miasta Lwowa ustawy o poborach nauczycieli;

1. 349 i 350 o podwyższenie poborów nauczycieli miasta Krakowa;

1. 146 o zaliczenie wsi pod miastem Krakowem do pierwszej klasy płac;

1. 395 o zaliczenie Bochni do pierwszej klasy płac;

1. 282 o zaliczenie Tartakowa do drugiej klasy płac;

1. 838 o zaliczenie Nowego Targu do drugiej klasy płac;

1. 612 o zaliczenie Borysławia do drugiej klasy płac;

1. 355 o zaliczenie Zakopanego do drugiej klasy płac;

1. 1.105 o zaliczenie Żabna do trzeciej klasy płac;

1. 653 i 792 nauczycieli powiatów Dąbrowa i Dębica o polepszenie doli;

1. 626 zarządu Towarzystwa pedagogicznego w sprawie morga pola należącego się nauczycielom;

1. 785, 621, 963, 441. 993, 1.112 o dodatek drożyzniani.

Następnie cały szereg petycyj, które weszły po wydrukowaniu sprawozdania, a odnoszące się do polepszenia bytu nauczycieli.

Przemawia p. Głębiński i wnosi, by z wniosku II. komisji opuścić:

„1. 628 Rady m. Lwowa o uchwalenie odrębnej dla m. Lwowa ustawy o poborach nauczycieli“, a przekazać tę petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Izba popiera poprawkę p. Głębińskiego.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następującą poprawkę:

Petycje:

Nr. 349. Nauczycieli krakowskich szkół podmiejskich.

Nr. 786. Nauczycieli szkół w Kołomyi o zorganizowanie i systemizowanie prowadzonych szkół ludowych.

Nr. 612. Nauczycieli szkół w Borysławiu o przeniesienie do wyższej klasy płac.

Nr. 355. Nauczycieli szkół w Zakopanem o przeniesienie do wyższej klasy płac, przekazuje się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zdał o nich sprawę na najbliższej sesyi.

Izba popiera poprawkę p. Tomaszewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. Sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek II. komisji z opuszczeniem petycyj 628, 349, 612 i 355.

Następnie odrzuca poprawkę p. Głębińskiego, dalej odrzuca poprawkę p. Tomaszewskiego, głosując oddzielnie nad każdym punktem tej poprawki t. j. nad petycjami Ls. 349, 786, 612 i 355, wreszcie uchwała cały wniosek II. komisji.

Sprawozdawca czyta: oznajmiwszy, że wobec zmienienia art. 52. przez Izbę na wniosek pp. Głębińskiego i Jaworskiego, wniosek III. komisji opiewa:

III. Wskutek przyjęcia powyższej ustawy, mającej obowiązywać od 1. września 1905 r., wstawić dodatkowo:

W budżet wydatków funduszu szkolnego krajowego na rok 1905 w rubryce I. poz. 1. na płace i mieszkania nauczycieli etatowych	66 K
poz. 2. na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	333 „
poz 5. na dodatki pięcioletnie nauczycieli	3.600 „
razem	3.999 K

w rubryce III. poz 12. na koszty podróży i diety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	3.966 „
razem	7.965 K

W budżet wydatków funduszu szkolnego emerytalnego:

w rubryce II. emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	1.466 K
---	---------

w rubryce III. pensye dla wdów po nauczycielach	2.266 K
w rubryce IV. dodatek na wychowanie sierót	2.933 „
w rubryce V. odprawy	800 „
razem	7.465 K

Izba uchwala bez rozprawy wniosek III. komisji.

Marszałek oznajmia, że następny punkt porządku dziennego, t.j. sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o melioracyach, chwilowo odracza w porozumieniu ze sprawozdawcą i komisją gospodarstwa krajowego.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji gospodarstwa krajowego, o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

Sprawozdawca p. Brykczyński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby do kosztów założenia szkoły mleczarskiej w Rzeszowie przyczynił się jak najrychlej zasilkami z funduszy państwowych w wysokości połowy sumy kosztów.

3. Tem sprawozdaniem załatwiona została rezolucja posła Oleśnickiego z dnia 22. października 1904.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwala oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—3 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

komisji gospodarstwa krajowego o petycji c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie

(L. 286) w sprawie założenia szkoły dla gospodyń wiejskich w zachodniej Galicyi.

Sprawozdawca p. Rayski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po zasięgnięciu zdania komisji dla spraw rolniczych:

1. zbadał koszt założenia i utrzymania krajowej szkoły gospodyń wiejskich w Galicyi zachodniej;

2. ułożył statut organizacyjny takiej szkoły i

3. odpowiednie wnioski przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji sanitarnej z petycji wiecu gości w Krynicy o poparcie uchwał tego zgromadzenia w sprawie rozwoju zdrojowiska.

Sprawozdawca p. Trzeciecki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przyspieszył wprowadzenie niezbędnych ulepszeń w Krynicy.

Przemawia p. Buynowski i stawia następującą poprawkę:

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby decyzję o inwestycjach w zakładzie leczniczym w Krynicy, o ile wydatki, na nie potrzebne, dadzą się pokryć dochodami z zakładu, choćby w drodze pożyczki amortyzacyjnej bez narażenia istoty majątku zarodowego, oddał c. k. Namiesztwu we Lwowie.

Izba popiera poprawkę p. Buynowskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala wniosek komisji, a oddzielnie odrzuca poprawkę p. Buynowskiego, przez Marszałka poprzednio odczytaną.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji przemysłowej o sprawozdaniu z czynności Komisji krajowej dla spraw przemysłowych za czas od 1. stycznia 1903 do 30. czerwca 1904.

Sprawozdawca p. Rutowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego na polu bezpośredniego działania, oraz sprawozdania z czynności Komisji krajowej dla spraw przemysłowych za czas od 1. stycznia 1903 do 30. czerwca 1904 do wiadomości.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył sprawozdanie z rozpoczętych przy pomocy krajowej Komisji dla spraw przemysłu badaniach co do dotychczasowych rezultatów bezpośredniej i pośredniej akcji kraju na polu przemysłem.

III. Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu zbadanie sprawy reaktywowania Biura statystyki przemysłu.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu nieustawianie w usiłowaniach powołania do życia większych mechanicznych tkalni, któreby się stały centrami przemysłu tkackiego, w środowiskach tkackiego przemysłu domowego.

Izba uchwalwszy wniosek p. Merunowicza na przyjęcie wniosków powyższych komisji en bloc, uchwała powyższe wnioski I—IV. komisji en bloc.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji przemysłowej z czynności Wydziału krajowego w zakresie krajowego przemysłu.

Sprawozdawca p. Żardecki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 23.

sierpnia 1904 L. 83.441, i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej Komisji dla spraw przemysłowych w zakresie szkół zawodowych.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział ceramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu ceramicznego we Lwowie.

2. ażeby przyznał wyższe dotacje ze skarbu państwa na utrzymanie krajowych szkół zawodowych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyznania Eustachemu Merunowiczowi, kierownikowi kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie, dodatku osobistego w rocznej kwocie 600 K.

IV. Sejm wyznacza na wykończenie robót koło budowy gmachu na pomieszczenie kraj. szkoły stolarskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej 6.300 K i wstawia kwotę tę do r. XII. wydatków funduszu krajowego na rok 1905.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaopatrzenia wymienionej wyżej szkoły w mechaniczne urządzenie kosztem 32.000 K i do zaciągnięcia na ten cel pożyczki w kwocie 32.000 K w gotówce, oraz do wstawiania w coroczny budżet potrzebnej kwoty na oprocentowanie i umarzanie tej pożyczki.

VI. Na dokończenie budowy domu internatowego, mieszczącego zarazem mieszkania dla nauczycieli w krajowej szkole sukienniczej w Rakszawie wyznacza Sejm 5.000 K i wstawia kwotę tę do r. XII. wydatków funduszu krajowego na r. 1905.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaopatrzenia kraj. szkoły dla wyrobu zabawek w Jaworowie w maszyny pomocnicze kosztem 13.000 K i wstawia kwotę tę do r. XII. wydatków funduszu krajowego na r. 1905.

VIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z krajową Komisją dla spraw przemysłowych przepro-

wadził studia i zebrał materiały mogące posłużyć do ułożenia programu zakładania szkół zawodowych i program taki przedłożył Sejmowi we właściwym czasie.

Izba uchwalwszy wniosek sprawozdawcy na przyjęcie powyższych wniosków komisji en bloc, uchwała powyższe wnioski I—VIII. komisji en bloc

Następuje:

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej o petycji krajowego Związku przemysłowego we Lwowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, który prosi 1) o przyznanie mu z funduszy przemysłowych pożyczki nisko-procentowej w kwocie 300.000 K na powiększenie kapitału obrotowego; 2) o podwyższenie subwencji na rok 1905 do 65.000 K celem rozszerzenia swego zakresu działania.

Sprawozdawca p. Tyszkiewicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sejm w uznaniu dodatniej działalności krajowego Związku przemysłowego, poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał, do jakiej wysokości krajowy fundusz przemysłowy poręczyć może za kredyt, któryby udzielił Bank krajowy krajowemu Związkowi przemysłowemu na podkład towarów złożonych w magazynach Związku, faktur i listów przewozowych.

Stosownie do wyników badań Wydział krajowy wysokość poręki ustanowi, jednak nie wyżej jak na 300.000 K.

II. Wstawić w rubrykę wydatków zwyczajnych pod poz. 500 na rok 1905 kwotę K 30.000, zamiast dotychczasowych K 15.000.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I. Sejm w uznaniu dodatniej działalności krajowego Związku przemysłowego, poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał do jakiej wysokości krajowy fundusz przemysłowy poręczyć może za kredyt, któryby udzielił Bank krajowy krajowemu Zwią-

zkowi przemysłowemu na podkład towarów złożonych w magazynach Związku, faktur i listów przewozowych.

Stosownie do wyników badań Wydział krajowy wysokość poręki ustanowi, jednak nie wyżej jak na 300.000 K.

Przemawia p. Paygert.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek I. komisji.

Sprawozdawca czyta:

II. Wstawić w rubrykę wydatków zwyczajnych pod poz. 500 na rok 1905 kwotę K 30.000, zamiast dotychczasowych K 15.000.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek II. komisji.

Następuje:

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej o petycji Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie.

Sprawozdawca p. Mycielski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Lidze pomocy przemysłowej we Lwowie przyznaje się na rok 1905 subwencję w kwocie 10.000 koron.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie

Komisji solnej o wniosku p. Merunowicza w przedmiocie oddania kopalni soli i warzelni galicyjskich w zarząd lub w dzierżawę kraju bez naruszenia urządzeń monopolu solnego.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wdrożył układy z c. k. Rządem o oddanie kopalń i warzelń galicyjskich w zarząd, albo też w dzierżawę kraju — z ustanowieniem warunków, które ani nie uszczuplałyby dochodu Skarbu państwa z tychże kopalń i warzelń, ani też nie na-

ruszały urządzeń monopolu solnego i aby o wyniku tych rokowań Sejmowi zdał sprawę.

2. Sejm wzywa o. k. Rząd, aby sprawę oddania w zarząd lub dzierżawę krajowi kopalń i warzelní solnych w Galicyi jak najprzychylniej traktował.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek oznajmia, że obecnie przystępuje Izba do opuszczonego poprzednio punktu porządku dziennego, a mianowicie:

Następuje :

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o melioracyach.

Sprawozdawca p. Zdzisław Tarnowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 2. września 1904 L. 80.701 o melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubryce IX. pozycyi 267 wydatków na rok 1905 następujące zasiłki :

a) na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2 800 K
b) na konserwację osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914)	1.200 „
c) na drenowanie gruntów włościańskich, V. rata (z 10 lecia)	50.000 „
d) na zabudowanie potoków Bzinka i Szabelnia w pow. Żółkiewskim (zasiłek dodatkowy)	10.000 „
e) na regulację potoku Szkła pod Łazami i Charytanami, II. rata (z 3-lecia)	6.389 „
f) na osuszenie gruntów w gminie Włodzimircze (pow. Żydaczów), II. rata (ostatnia)	7.500 „
g) na ustalenie usuwisk górskich w gminach Młynne i Jaworzna pow. Limanowskiego	15.250 „

h) na zabudowanie potoku Byczynka w pow. Chrzanowskim	17.000 K
i) na zabudowanie potoku Psarka w pow. Chrzanowskim, I. rata (z 2-lecia)	17.200 „
k) na zabudowanie potoku Wątrobowego w dorzeczu Skawy	8.000 „
l) na regulację potoku Paleczki	4.500 „
m) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościłki w powiecie Myślenickim, (I. rata (z 3-lecia)	12.100 „
n) na zabudowanie potoku Łopusznianki w gminie Łopuszna (pow. Nowy Targ), I. rata (z 2 lecia)	17.250 „
o) na zabudowanie potoku Czerwonego w gminie Grybów, I. rata (z 3-lecia)	7.050 „
p) na zabudowanie potoku Kaśnianki w pow. Grybowskim	6.895 „
r) na przedłużenie kanału Malińskiego w gminach Tuszów i Chorzeliów (pow. Mielec)	10.131 „
s) na osuszenie pastwisk w gminie Radomyśl nad Sanem (pow. Tarnobrzeg)	4.600 „
t) na wykonanie rowów osuszających w gminie Lisiągóra (pow. Tarnów)	8.816 „
u) na budowę wodociągu w Żmigrodzie	15.833 „
w) na regulację potoków w gminach Gorajowice, Brzyszczy, Hankówka i Warzyce (pow. Jasło)	12.100 „
x) 30% zasiłek na pokrycie niedoboru spółki wodnej dla regulacji Wisłoka i Pielnicy (w myśl uchwały sejmowej z dnia 31. października 1903)	4.807 „
y) na osuszenie łąk włościańskich w gminie Niemstów (powiat Cieszanów)	4.500 „
z) na osuszenie pastwiska w gminie Szczeploty (powiat Jaworów)	1.700 „

aa) do dyspozycji Wydziału krajowego 40.000 K
Ogółem . 285.121 K

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubryce IX. poz. 268 wydatków na rok 1905 następujące zasilki:

1. w Korzenicy	500 K
2. „ Grzędzie	500 „
3. „ Derewni	500 „
4. „ Byszowie	500 „
5. „ Jaworznie	200 „
6. „ Jadachach	500 „
7. „ Rzochowie	500 „
8. „ Ohladowie	500 „

9. na nawozy sztuczne na torfiaste grunta włościańskie do dyspozycji Wydziału krajowego 2.000 „
Ogółem . 5.700 K

IV. Sejm uchwała załączone projekty ustaw:

1. o regulacji rzeki Wereszycy z dopływami:

2. o uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy z dopływami;

3. o osuszeniu bagien Rzemieńskich.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej przedłożył do Najwyższej sankcji projekty ustaw z 24. października 1903:

a) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacji kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy;

b) o podwyższeniu lewego wału Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa, i

c) o podwyższeniu prawego wału Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na zasilki na cel melioracji gruntów włościańskich przedstawił wnioski co do podwyższenia dotacji na rok 1906.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce IX. dziale B) na rok 1904 do końca lutego 1906, takichże zaś kwot preliminowanych na rok 1905 do końca lutego 1907.

VIII. Nad petycją Ls. 118 Wydziału pow. w Grybowie o zasilkę na zabudowa-

nie potoku Siekierzanki, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

IX. Petycję: Ls. 986 gmin Stupnica i Kotowanie o regulację Bystrzycy; 2. Ls. 528 Rady powiatowej Rzeszowskiej o utworzenie ekspozytury biura melioracyjnego w Rzeszowie; 3. Ls. 1.400 Ignacego Bernackiego w Gromcu o zmianę trasy wału nadwiślańskiego; 4. Ls. 1 405 gminy Kluszkowce o zabudowanie potoku Lubień; 5. Ls. 1.457 gminy Mikluszowice o zmianę trasy regulacji i obwałowania rzeki Raby, odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

X. Petycję Ls. 1.266 dziesięciu gmin powiatu Bocheńskiego o przyspieszenie regulacji Raby odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

Sprawozdawca przemawia następnie, jak następuje:

Już po wydrukowaniu niniejszego sprawozdania przydzielone zostały Komisji gospodarstwa krajowego jeszcze 4 petycje — mianowicie:

1) Ls. 1.736 gminy Zbikowice o zabudowanie potoku „Stońkowski“;

2) Ls. 1.839 Marcina Fuksa w Mikluszowicach o zmianę trasy regulacji i obwałowania Raby;

3) Ls. 1.840 gminy Gawłówek, również o zmianę trasy regulacji i obwałowania Raby, wreszcie

4) Ls. 1.856 gminy Dymitrów duży o rekonstrukcję mostu na kanale Dymitrowsko-Młodochowskim.

Gdy dla ocenienia żądań w petycjach tych przedstawionych potrzebne są szczegółowe badania, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycje Ls. 1.736, 1839, 1840 i 1856 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

I.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Wereszycy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya rzeki Wereszycy od stawu w Lubieniu wielkim do ujścia do Dniestru wraz z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1903, który preliniuje koszta robót na 2,040.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliniowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliniowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunku

korzyści, których oczekiwać należy lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp Wereszycy i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych. Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do

ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

II.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie regulacji Wisłoka od Beska do Haczowa i potoku Pielnicy od Nowosielec do ujścia z dopływami, która została rozpoczęta na podstawie ustawy z dnia 1. lipca 1886, Dz. u. kraj. Nr. 68 przez przymusową spółkę wodną, ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1904, który preliminuje kosztów na 780.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia

w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116. takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności zasiłków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz:

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia szkarp Wisłoka, tudzież potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację, co do organizacji obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Sprzeczne z niniejszą ustawą postanowienia ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 68 tracą moc obowiązującą.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

III.

U s t a w a

z dnia o osuszeniu bagien Rzemieńskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Osuszenie bagien w gminach i obszarach dworskich: Rzemień, Dobrynin, Białybór i Tuszyma powiatu Mieleckiego, które ma być wykonane przez spółkę wodną zawiązaną po myśli § 52. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., uznane zostaje za przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1902, który preliminuje koszta robót na 304.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości jednej trzeciej części preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §§. 6. i 4. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrot-

nym zasiłkiem w wysokości jednej trzeciej części kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) spółka wodna resztą preliminowanych kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i Wydziałowi spółki wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz, którym zarządzać będzie Wydział spółki.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania szkarp potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.;

3. z corocznych datków spółki wodnej, które mają być rozłożone na członków spółki według miary ustanowionej w statucie.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Przemawia p. Komisarz rządowy, c. k. wiceprezydent namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Przemawia p. Bobrzyński i stawia następującą rezolucję:

„1. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przyspieszył rokowania z rządem pruskim, odnoszące się do regulacji górnej Wisły

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby z c. k. Rządem przeprowadził rokowania o równoczesne z regulacją obwałowanie górnej Wisły, z przyczynieniem się kraju do kosztów tego obwałowania“.

Izba popiera rezolucję p. Bobrzyńskiego.

Przemawia p. Maryewski i stawia następującą rezolucję:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w roku 1905 przystąpił do budowy wałów na prawym i lewym brzegu Wisły od mostu kolejowego w dół rzeki“.

Izba popiera rezolucję p. Maryewskiego.

Przemawia p. Skołyszewski.

Przemawia p. Huryk.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 2. września 1904 l. 80.701 o melioracjach Sejm przyjmuje do wiadomości.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek I. komisji.

Sprawozdawca czyta:

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubryce IX. pozycji 267 wydatków na rok 1905 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908) . . . 2.880 K.

b) na konserwację osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) 1.200 „

c) na drenowanie gruntów włociańskich, V. rata (z 10 lecia) . 50.000 K.

d) na zabudowanie potoków Bzinka i Szabelnia w pow. Żółkiewskim (zasiłek dodatkowy) . 10.000 „

e) na regulację potoku Szkła pod Łazami i Charytanami, II. rata (z 3 lecia) 6.389 „

f) na osuszenie gruntów w gminie Włodzimierce (pow. Żydaczów), II. rata (ostatnia) 7.500 „

g) na ustalenie usuwisk górskich w gminach Młynne i Jaworzna powiatu Limanowskiego 15.250 „

h) na zabudowanie potoku Byczynka w pow. Chrzanowskim 17.000 „

i) na zabudowanie potoku Psarka w pow. Chrzanowskim, I. rata (z 2-lecia) 17.200 „

k) na zabudowanie potoku Wątrobowego w dorzeczu Skawy . 8.000 „

l) na regulację potoku Paleczki 4.500 „

m) „ zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w pow. Myślenickim, I. rata (z 3-lecia) . 12 100 „

n) na zabudowanie potoku Łopusznianki w gminie Łopuszna pow. Nowy Targ, I. rata (z 2-lecia) 17.250 „

o) na zabudowanie potoku Czerwonego w gminie Grybów, I. rata (z 3-lecia) 7.050 „

p) na zabudowanie potoku Kaśnianki w pow. Grybowskim . 6.895 „

r) na przedłużenie kanału Małińskiego w gminach Tuszów i Chorzelów pow. Mielec . . . 10.131 „

s) na osuszenie pastwisk w gminie Radomyśl nad Sanem (pow. Tarnobrzeg) 4.600 „

t) na wykonanie rowów osuszających w gminie Lisiągóra (powiat Tarnów) 8.816 „

u) na budowę wodociągu w Żmigrodzie 15.333 „

w) na regulację potoków w gminach Gorajowice, Brzyszczyki, Hankówka i Warzyce (powiat Jasło) 12.100 „

x) 30% zasiłek na pokrycie niedoboru spółki wodnej dla regulacji Wisłoka i Pielnicy (w myśl uchwały sejmowej z d. 31. października 1903). 4.807 K

y) na osuszenie łąk włościańskich w gminie Niemstów (powiat Cieszanów). 4.500 „

z) na osuszenie pastwiska w gminie Szczepłoty (pow. Jaworów) 1.700 „

aa) do dyspozycji Wydziału krajowego 40.000 „

Ogółem 285.121 K.

Izba uchwała bez rozprawy wniosk II. komisji.

Sprawozdawca czyta:

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubryce IX. poz. 268 wydatków na rok 1905 następujące zasiłki:

1. w Korzenicy 500 K

2. „ Grzędzie 500 „

3. „ Derewni 500 „

4. „ Byszowie 500 „

5. „ Jaworznie 200 „

6. „ Jadachach 500 „

7. „ Rzochowie 500 „

8. „ Ohladowie 500 „

9. na nawozy sztuczne na torfiaste grunta włościańskie do dyspozycji Wydziału krajow. 2.000 „

Ogółem . 5.700 K.

Izba uchwała bez rozprawy wniosk III. komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm uchwała załączone projekty ustaw:

1. o regulacji rzeki Wereszycy z dopływami;

2. o uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy z dopływami;

3. o osuszeniu bagien Rzemieńskich.

I.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Wereszycy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Wereszycy od stawu w Lubieniu wielkim do ujścia do Dniestru wraz z dopływami ma być wykonana jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u kraj. Nr. 38., subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1903, który preliminuje kosztą robót na 2,040.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu kon-

kurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp Wereszycy i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych. Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom

interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc, Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta:

II.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie regulacji Wisłoka od Beska do Haczowa i potoku Pielnicy od Nowosielec do ujścia z dopływami, która została rozpoczętą na podstawie ustawy z dnia 1. lipca 1886, Dz. u. kraj. Nr. 68 przez przymusową spółkę wodną, ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego

z roku 1904, który preliniuje koszta robót na 780.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliniowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116. takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności zasiłków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz:

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia szkarp Wisłoka, tudzież potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację, co do organizacji obrotu grobeli i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wy-

dane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Sprzeczne z niniejszą ustawą postanowienia ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 68 tracą moc obowiązującą.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc, Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta:

III.

U s t a w a

z dnia o osuszeniu bagien Rzemieńskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Osuszenie bagien w gminach i obszarach dworskich: Rzemień, Dobrynin, Białybór i Tuszymą powiatu Mieleckiego, które ma być wykonane przez spółkę wodną związaną po myśli § 52. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., uznane zostaje za przedsięwzięcie subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1902, który preliminuje kosztów na 304.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości jednej trzeciej części preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §§. 6. i 4. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości jednej trzeciej części kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) spółka wodna resztą preliminowanych kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i Wydziałowi spółki wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz, którym zarządzać będzie Wydział spółki.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania szkarp, potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsięwzięciu w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.;

3. z corocznych datków spółki wodnej, które mają być rozłożone na członków spółki według miary ustanowionej w statucie.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc, Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba powyższy

projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta:

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej przedłożył do Najwyższej sankcyi projekty ustaw z 24 października 1903:

a) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy;

b) o podwyższeniu lewego wału Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa, i

c) o podwyższeniu prawego wału Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Przemawia p. Głąbiński i stawia następującą poprawkę:

„dodać:

d) oraz projekt ustawy o regulacyi Pełtwi z dnia 17. lutego 1898“.

Izba popiera poprawkę p. Głąbińskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala wniosek V. Komisyi, a oddzielnie uchwala poprawkę p. Głąbińskiego.

Sprawozdawca czyta:

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na zasiłki na cel melioracyi gruntów włościańskich przedstawił wnioski co do podwyższenia dotacyi na rok 1896.

Izba uchwala bez rozprawy wniosek VI. Komisyi.

Sprawozdawca czyta:

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminarzowych w rubryce IX. dziale B) na rok 1904 do końca lutego 1906, takichże zaś kwot preliminarzowych na rok 1905 do końca lutego 1907.

Izba uchwala bez rozprawy wniosek VII. Komisyi.

Sprawozdawca czyta:

VIII. Nad petycją Ls. 118. Wydziału pow. w Grybowie o zasiłek na zabudowanie potoku Siekierzanki, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwala bez rozprawy wniosek VIII. Komisyi.

Sprawozdawca czyta:

IX. Petycję: 1. Ls. 986. gmin Stupnica i Kotowanie o regulację Bystrzycy; 2. Ls. 528. Rady powiatowej Rzeszowskiej o utworzenie ekspozytury biura melioracyjnego w Rzeszowie; 3. Ls. 1.400 Ignacego Bernacika w Gromcu o zmianę trasy wału nadwiślańskiego; 4. Ls. 1.410. gminy Kluszkowce o zabudowanie potoku Lubień; 5. Ls. 1.457. gminy Mikluszowice o zmianę trasy regulacyi i obwałowania rzeki Raby, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Izba uchwala bez rozprawy wniosek IX. Komisyi.

Sprawozdawca czyta:

X. Petycję Ls. 1.266. dziesięciu gmin powiatu Bocheńskiego o przyspieszenie regulacyi Raby odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

Izba uchwala bez rozprawy wniosek X. Komisyi.

Sprawozdawca czyta:

Petycje Ls. 1.736, 1.839, 1.840 i 1.856 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Izba uchwala powyższy wniosek Komisyi.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Bo-brzyńskiego, którą Izba bez rozprawy uchwala.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Maryewskiego, którą Izba odrzuca bez rozprawy.

Marszałek oznajmia, że następny punkt porządku dziennego, tj. Sprawozdanie Komisyi podatkowej w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów podatkowych i należyciowych usuwa z porządku dziennego.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego, dotyczącem wyboru miejsca pod Zakład dla obłąkanych w zachodniej części kraju.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz uwolniony na wniosek p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do wyboru miejsca dla zamierzonej budowy Zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju, jak również do przedłożenia Sejmowi w czasie możliwie nie długim, w każdym razie nie przekraczającym r. 1906, planów i kosztorysu odnoszących się do budowy rzeczonoego Zakładu.

Przemawia p. Gołuchowski.

Przemawia p. Wurst.

Przemawia p. Wodzicki i stawia następującą rezolucję:

I. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby celem wybudowania zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju zakupił od gminy Skawina grunt za kwotę nieprzekraczającą 40.000 K.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby wypracował plany i kosztorysy wybudować się mającego zakładu dla obłąkanych w Skawinie i takowe Sejmowi na najbliższej sesji przedłożył.

Izba popiera rezolucję p. Wodzickiego.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Marszałek odczytuje rezolucję pierwszą p. Wodzickiego i otwiera nad nią rozprawę.

Przemawia p. Wurst.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca rezolucję pierwszą p. Wodzickiego, za którą głosowało 39 posłów przeciw 44.

Marszałek oznajmia, że tem samem odpada rezolucya druga p. Wodzickiego.

Izba uchwala wniosek komisji.

Następuje

Sprawozdanie

Komisji sanitarnej o sprawozdaniu z czynności Departamentu V. Wydziału krajowego za czas od 1. listopada 1902 do 31. grudnia 1903.

Sprawozdawca p. Mars, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu V. za czas od 1. listopada 1902 do 31. grudnia 1903.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby podjął wszelkie możliwe kroki w celu usunięcia ze szpitala krajowego lwowskiego kliniki dermatologicznej i okulistycznej jak niemniej 8-miu Sióstr Miłosierdzia klinicznych do innego budynku, a to w celu jużto poprawy warunków higienicznych tego szpitala i w celu pomieszczenia lekarzy, którzy w szpitalu mieszkać powinni.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w szpitalach, dla których Wydział krajowy uznał potrzebę zaprowadzenia łóżek klasowych płatnych dla zamożniejszej publiczności, t. j. w szpitalach krajowych, a nadto w szpitalach w Przemyśle, Tarnowie, Stanisławowie, Stryju, Białej, Gorlicach i Tarnopolu wdrożył badania, jakim sposobem z korzyścią dla funduszu krajowego łóżka takie urządzićby można.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby o ile to w jego mocy, przyspieszył rokovania w sprawie wykonać się mającego zakładu położniczego w Krakowie.

5. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby nie tylko wyznaczył odpowiednią wydatną kwotę, któraby po przyezynieniu się kraju była dostateczną do pokrycia kosztów wzniesienia budynków dla brakujących klinik Wydziału lekarskiego we Lwowie, lecz aby zarazem pokrył ze Skarbu państwa nadwyżkę, która będzie potrzebna, aby w tych budynkach znalazły pomieszczenie nie tylko klinika chorób nerwowych i umy-

słowych, jakoteż kliniki chorób krtani, gardła, nosa i uszu, lecz także klinika syfilityczno-dermatologiczna i okulistyczna.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w rokowaniach z c. k. Rządem w sprawie budowy potrzebnych gmachów klinicznych we Lwowie dążył do jak najrychlejszego przeprowadzenia powyższą rezolucją wskazanego szerszego projektu budowy.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie i bez rozprawy wnioski 1—6 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek udziela głosu p. Komisarzowi

rzadowemu, celem udzielenia odpowiedzi na interpelację.

Przemawia p. Komisarz rządowy ek. wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś i odpowiada na interpelację pp. Głębińskiego i tow. z d. 3. listopada 1904 w sprawie zachowania się policyi lwowskiej w dniu 1. listopada 1904 wobec manifestacji młodzieży.

Marszałek zamyka posiedzenie oznaczając następne na dzień 4. listopada 1904 godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia o godz. 7 minut 5 wieczorem.

Marszałek krajowy :

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze :

Mieczysław Urbański w. r.

Kazimierz Lubomirski w. r.